

5. Tekrar Testi

1. Osman Bey'den itibaren fethedilen bölgelere kadı tayin edilerek buralarda adaletin zamanında teminine çalışılmıştır. Ayrıca Orhan Bey, medrese kurarak ilim adamlarının yetişmesi ve ilmin yaygınlaşmasını sağlamıştır.

Buna göre Osmanlı Devleti ile ilgili,

- I. İlk yıllardan itibaren yargı ve eğitime önem verilmiştir.
- II. Askerî teşkilatlanmanın temelleri atılmıştır.
- III. Ekonomik kalkınmaya öncelik verilmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

2. XIII. yüzyıl başlarından itibaren Orta Asya'nın maruz kaldığı Moğol İstilasası'nın ardından kaçan birçok Türk boyu Anadolu'ya sığındı. Bunun neticesinde Anadolu'ya gelen Hoca Ahmet Yesevi, Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî, Hacı Bektâş-ı Veli, Ahi Evran, Yunus Emre ve Hacı Bayrâm-ı Veli gibi pek çok sûfi ve âlim bu devirde yetişmiş ve öğretileriyle halkın yaşamına ışık tutmuşlardır.

Buna göre Moğol İstilasası'ndan sonra Anadolu'nun durumuyla ilgili;

- I. kültürel bir merkez durumuna geldiği,
- II. ticaret merkezine dönüştüğü,
- III. demografik ve sosyal yapısının değiştiği

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

3. • Amasya ve Osmancık Medreselerinde tıp, eczacılık ve tasavvuf alanında çalışmalar yapmıştır.
• İlk defa bazı hastalıkların, tohum adını verdiği mikroplardan kaynaklandığını öne sürmüştür.
• Mikroptan haber vermesi bakımından Louis Pasteur ve Robert Koch gibi bilgilerin öncüsü olmuştur.

Hakkında bilgi verilen Türk-İslam bilim insanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Uluğ Bey
- B) Akşemseddin
- C) Sinan Paşa
- D) Ahmet Cevdet Paşa
- E) Ali Kuşçu

5. Tekrar Testi

4.

Radyal döngüde Fatih Dönemi ile ilgili verilen olaylar göz önüne alındığında,

- I. Karadeniz'de hâkimiyet büyük oranda gerçekleşmiştir.
- II. Anadolu Türk siyasi birliğine katkı sağlanmıştır.
- III. Bizans İmparatorluğu'na son verilmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

5. Usta bir şair olan II. Murad zamanında, Arapça ve Farsçadan Türkçeye eserler tercüme ettirilmiştir. Danişmendnâme ve Kâbüsnâme gibi eserler II. Murad'ın gayreti ile yeniden Türkçeye tercüme ettirildi. Yine Osmanlı şiiir mecmularından olan Mecmûatü'n-Nezâir de II. Sultan Murad'a adandı. II. Murad Dönemi'nde bilimsel ve kültürel çalışmalara verilen destek sayesinde Azerbaycan, Türkistan ve Arap Yarımadası'ndan tanınmış birçok bilim insanı Edirne ve Bursa'ya gelerek yerleşti.

Buna göre II. Murad Dönemi ile ilgili,

- I. Edebî ve ilmî çalışmalar teşvik edilmiştir.
- II. Türkçeye önem verilmiştir.
- III. Fetih faaliyetleri sönük kalmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

6. İstanbul'un alınması, tarihî bir imparatorluk merkezi olmasının yanında Osmanlı Devleti'nin güvenliği ve geleceği için siyasi, askerî ve ekonomik bakımdan zorunluydu.

Aşağıdakilerden hangisi İstanbul'un alınmasını ekonomik açıdan zorunlu kılan nedenlerdendir?

- A) Anadolu ve Rumeli topraklarını birleştirme isteği
- B) Bizans'ın Avrupalıları Osmanlı Devleti'ne karşı kışkırtması
- C) İstanbul'un kara ve deniz ticaret yolları üzerinde olması
- D) Taht iddiasında bulunan şehzadelerin Bizans tarafından kışkırtılması
- E) Ortodoks ve Katolik kiliselerinin ayrılığını devam ettirme isteği

5. Tekrar Testi

7. Samet Öğretmen tarih dersinde öğrencilerine “Osmanlı tarihinde, iki kıta ile iki denizin hâkimi anlamlarına gelen ‘Sultan’ul-Berreyn ve Hakan’ul-Bahreyn’ unvanları ile anılan Osmanlı padişahı kimdir?” diye sormuş, öğrencilerden;

Ahmet: Orhan Bey

Semra: I. Murad

Serpil: Yıldırım Bayezid

Burhan: II. Mehmet

Fatma: II. Bayezid cevaplarını vermişlerdir.

Buna göre doğru cevabı veren öğrenci aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet B) Semra C) Serpil D) Burhan E) Fatma

8. Osmanlı Devleti’nde Kazaların başında ilmiye sınıfına mensup kadılar bulunurdu. Kadıların idari, ilmî ve adli konularda oldukça geniş yetkileri vardı.

Aşağıdakilerden hangisi kadıların idari görevleri arasında yer almaz?

- A) Evlenme, boşanma, ticaret davaları gibi konularda karar vermesi
B) Bulunduğu yerde ordunun ihtiyaçlarının görülmesinden sorumlu olması
C) Üretimin kontrolünü gerçekleştirmesi
D) Divanda alınan emirleri halka bildirmesi
E) Bölgesindeki asayişin sağlanması

9. Osmanlı medreselerinin en büyüklerinde bile talebe sayısı 20’ye ulaşmazdı. Eğitim faaliyetleri seviyeye göre yürütülür ve kitap geçme esas alınır. Öğretim süresi öğrencinin ders ve imtihanları verme durumuna bağlıydı. Dersler sık sık tekrarlanır ve karşılıklı münakaşalarla işlenir, yöntemin esası ezberciliğe dayanırdı. Belirtilen dersleri alan ve sınavları başarı ile veren öğrencilere icazetname denilen diploma verilirdi.

Verilenlere göre Osmanlı medreseleri ile ilgili,

- I. Öğretimde belli bir bitirme süresi yoktur.
II. Öğretimde asıl olan kitabın öğrenilmesidir.
III. Medreseyi bitiren tüm öğrenciler devlet kadrolarına alınmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

5. Tekrar Testi

10.

DİVAN-I HÜMAYUN TOPLANTISI

Veziriazam: Bugün divan toplantısına Akdeniz'de ticaret yapan Müslüman tüccarların bir şikâyeti ile başlıyoruz. Devletimizin verdiği güvenlik garantisi ile ticaret yapanlar, Kıbrıs Adası'nda bulunan korsanların saldırısına maruz kalmışlar. Padişahımız bu mesele hakkında divanın görüşlerini ve çözüm önerilerini istemektedir.

Kazasker: Ticaret erbabı çok mağdur olmuştur. Emrimdeki kadılara siparişleri zayi olan halk ve esnaftan birçok şikâyet gelmiş. Hicaz bölgesine atadığım müderrisler saldırıya uğrayan gemidelermiş. Yaşananları anlattılar. Bütün gemi yağmalanmış.

Veziriazam: Kaptan-ı Derya sen padişah adına denizlerden sorumlusun. Bu konuda ne dersin?

Kaptan-ı Derya: Kıbrıs Adası'nda bulunan korsanlarla zaman zaman karşılaşıyoruz. Fakat bir çoğu bizimle savaşmaktan korkuyor. Komutanlarım ve leventlerim gerekli tedbirleri almak için ellerinden gelen gayreti gösteriyorlar. En kısa zamanda korsanlar üzerine bir donanma gönderilmeli ve mesele kökünden halledilmelidir.

Defterdar: Venedikli korsanların saldırıları hazineye de zarar vermekte. Bölgeye giden tüccarlardan aldığımız vergide düşüş yaşandı. Devletin maddi kaybı oluştu. Emrimdeki kalemlerde bu durum belgeyle sabittir. Ayrıca savaş kararı çıkarsa ordunun her türlü ihtiyacını karşılamak için hazinede gerekli tedbirleri almak gerekir.

Veziriazam: Derhal Venedik'e elinde bulundurduğu Kıbrıs'ı Osmanlı'ya vermesi için bir mektup göndermek icap eder.

Nişancı: Divanda alınan karar kesinleşirse emrimdeki reisülkütuba derhâl Kıbrıs'ın Osmanlı Devleti'ne verilmesi için bir yazı yazdıralım. Padişahımızın onayıyla imzası olan tuğrayı atalım.

Veziriazam: Bu konuştuklarımızı son kararı vermesi için padişaha arz edeceğim.

Osmanlı Devleti'nde Yönetenler Sınıfı

Seyfiye sınıfı: Hem yönetim görevini hem de askerlik görevini padişah adına idare eden sınıftır. Halkın rahat, adalet ve huzur içerisinde yaşamasını sağlamak temel görevleridir.

İlmiye sınıfı: Eğitim-öğretim, yargı, fetva çıkarma, atama, denetleme görevinde bulunur.

Kalemiye sınıfı: Mali ve idari işlerin yönetilmesinden sorumlu olan sınıftır.

Verilen metin, tablo doğrultusunda incelendiğinde görev-sınıf eşleşmesinde aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

	<u>Seyfiye</u>	<u>İlmiye</u>	<u>Kalemiye</u>
A)	Veziriazam	Nişancı	Kazasker
B)	Kazasker	Veziriazam	Defterdar
C)	Veziriazam	Defterdar	Nişancı
D)	Veziriazam	Kazasker	Defterdar
E)	Nişancı	Kazasker	Defterdar

5. Tekrar Testi

11. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti Kuruluş Dönemi mimari eserlerinden biri değildir?

- A) İznik Yeşil Cami
- B) Sahn-ı Süleymaniye Medresesi
- C) Bursa Yeşil Türbe
- D) Yıldırım Darüşşifası
- E) Bursa Ulu Cami

12. Geleneksel anlamda konargöçer bir yaşam tarzına sahip olmasına rağmen Osmanlılar, kuruluştan itibaren yerleşik hayatı daha fazla benimseyen bir siyasi teşekkül olarak ortaya çıkmıştır. Kurulduğu bölgedeki kadim şehir, kasaba ve köyler ile buralarda yaşayanları yadırgamadan kabullenen Osmanlılar; cami, medrese, mescit, han ve hamam gibi yapılarla buraları imar etmiştir.

Bu duruma göre Osmanlı Devleti ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Savaşçı bir yapıya sahip oldukları
- B) Ekonomik hayatın hayvancılığa bağlı kaldığı
- C) Kuruluştan itibaren imar faaliyetlerine önem verdikleri
- D) Eski yönetim geleneğinin unutulduğu
- E) Çadır hayatının devam ettiği

13. XIII. yüzyılda tasavvuf ilmi ile yoğrulan sûfiler; terk edilen, yıkılan yerleri yeniden imar etmeleri gibi dinî ve ilmî çalışmalarda bulundular. Bu yüzden sultanlar ve devlet adamları da vakıflar kurarak onları desteklediler. Böylece kaynağı İslam olan adalet anlayışı ve devletin desteği ile sûfiler Anadolu'nun yeniden imarında büyük rol oynadılar. Hem mutasavvıf, gerektiğinde savaşçı olan dervişler; yol kenarlarına, boş topraklara tekke ve zaviyeler inşa ederek; yerli halkın da İslamlaşmasına vesile oldular. Sûfiler, aynı zamanda Osmanlı Devleti'nin kuruluş ve gelişme aşamasına büyük katkı sağladılar.

Buna göre sûfilerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Devletle iş birliği içerisinde olmuşlardır.
- B) Anadolu'nun bayındır hâle getirilmesine katkı sağlamışlardır.
- C) Askerî faaliyetlerin içinde yer almışlardır.
- D) Halkı manevi açıdan motive etmişlerdir.
- E) Kendilerine sağlanan özel mülk gelirleriyle faaliyetlerini sürdürmüşlerdir.

5. Tekrar Testi

14. Osmanlı sultanları, merkezî otoriteyi güçlendirmek için idari işlerde sarayda eğitim görmüş kişilere görev vermiş ve ulemayı da kendi hizmetine alarak devlet teşkilatlanmasını sağlam temellere oturtmuştur. Hem şeriatı hem de doğrudan doğruya sultan tarafından çıkarılan kanunları ve nizamları uygulayan kadiya, bir yöneticinin emir verme yetkisi yoktur. Diğer taraftan, şeriatla ilgili konular üzerinde fetva veren şeyhülislamın, devlet işlerine müdahale etme hakkı olmayıp sadece devlet işlerinin dine uygunluğu konusunda görüşü alınmıştır.

Buna göre ulemaya tanınan yetkilerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kadılar kanunları uygulama konusunda bağımsız hareket etmiştir.
- B) Kadıların görev alanı yargı işleriyle sınırlandırılmıştır.
- C) Ulema, devlet idaresini destekleyici bir konumda yer almıştır.
- D) Şeyhülislamın yetkileri dinî konularla sınırlandırılmıştır.
- E) Şeyhülislam alınan kararların dine uygunluğuna dair fetva vermiştir.

15. Timur'un torunu ve Timur Devleti'nin dördüncü hükümdarı olan Uluğ Bey aynı zamanda matematik ve astronomi alanında yapmış olduğu çalışmalarla Türk İslam dünyasında nam kazandı. Uluğ Bey, hükümdarlığı döneminde, Semerkant'ta medrese ve rasathane inşa ettirdi. 1421 tarihinde tamamlanan Semerkant Medresesi, uzun yıllar çeşitli ilimlerin öğretildiği bilim merkezi oldu. Dönemin birçok ünlü bilim insanı burada dersler verdi.

Buna göre Uluğ Bey ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) İlmî çalışmalarda bulunmuş bir hükümdardır.
- B) Döneminde fetih faaliyetlerine önem verilmemiştir.
- C) Astronomi çalışmalarına katkısı olmuştur.
- D) Semerkant'ta ilim faaliyetlerinin canlanmasını sağlamıştır.
- E) Çalışmaları Türk-İslam dünyasında yankı uyandırmıştır.

16. Bütün geleneksel şehirlerde olduğu gibi Osmanlı şehrinin merkezinde de bir mabet, merkezî devlet ofisi ve nihayet Avrupa şehirlerinde de bulunan lonca binası ve depo gibi bir yapı vardır.

Buna göre eyaletteki bir Osmanlı şehrinin merkezinde;

- I. Cami,
- II. sancak beyi konağı,
- III. bedesten

yapılarından hangilerinin olması beklenir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

5. Tekrar Testi

17. Fatih, İstanbul'un Fethi'nden sonra şehre gelen yolları ve köprüleri tamir ettirdi. 1455 kışında meşhur Kapalıçarşı'nın çekirdeği büyük bedestenin yapılmasını emretti. Keza o yıl, şehre bol su getirmek için su yollarının onarımını emretti. Şehrin göbeğinde yaptırdığı ilk sarayı (Eski Saray) daha sonra uygun bulmayan Fatih, Sarayburnu'nda Yeni Saray'ı (Topkapı Sarayı) inşa ettirdi.

Buna göre Fatih'in İstanbul'da;

- I. sosyal,
- II. idari,
- III. ekonomik

alanlarından hangilerinde imar faaliyetlerinde bulunduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

18. Osmanlı Kuruluş Dönemi'nde tekkeler, genelde belli bir tarikattan olanların barındıkları, ibadet ve tören yaptıkları yer, dergâh gibi yapıları. Tekkelerde, tasavvufta yetişip, kemâle ermiş kişiler(arifler) halka dinî ve ilmî konularda eğitim verdiler. Bu sayede tekke ve zaviyeler, Osmanlı Devleti'nin kuruluş, yayılma ve iskân politikası çerçevesinde dönemin hükümdarlarından himaye ve teşvik görererek büyük imkânlarla sahip oldular.

Buna göre Osmanlı Kuruluş Dönemi tekkeleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Halkın manevi duygularına hitap ettikleri
- B) Halkın bilinçlenmesinde rol oynadıkları
- C) Devlet ekonomisine katkı sağladıkları
- D) İskân siyasetinden fayda sağladıkları
- E) Devlet tarafından desteklendikleri

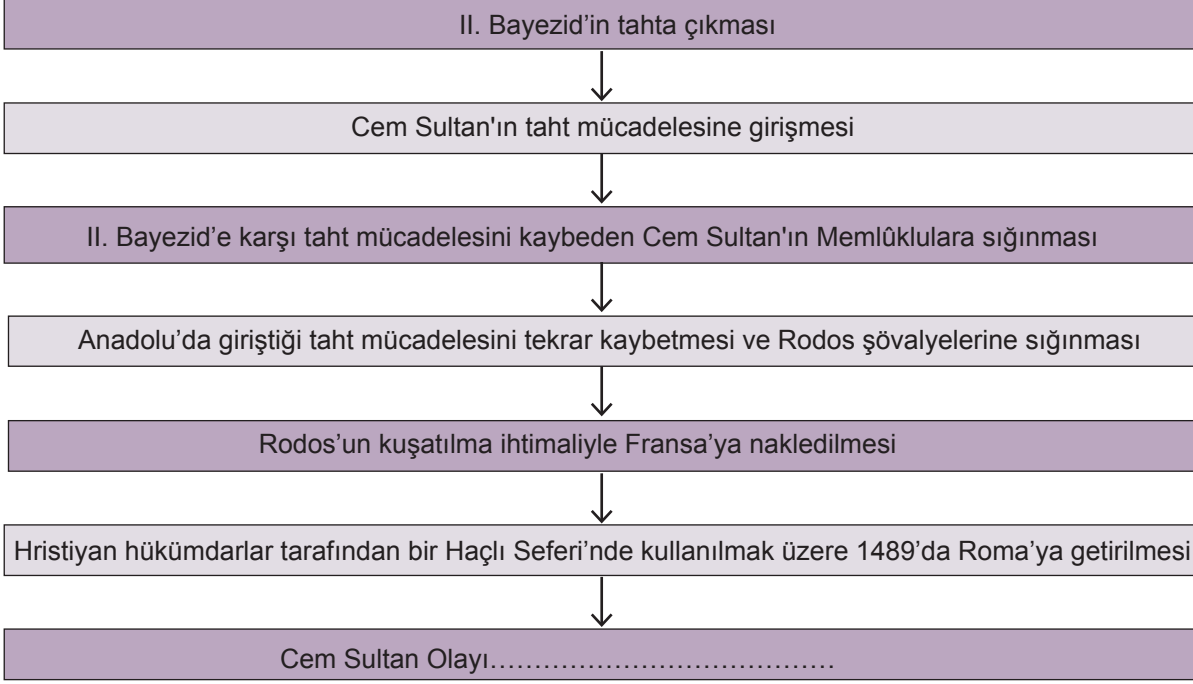
19. II. Mehmet'in fetih için yaptığı hazırlıklar karşısında Bizans Hristiyan dünyasından Haçlı Seferi düzenlemesini istemiştir. Bunu değerlendirmek isteyen papa, Ayasofya'da Ortodoks ve Katolik mezheplerinin birleştirilmesi için bir ayin düzenletmiştir. Fakat İstanbul halkı, bu birleşmeye karşı çıkmış ve gösteriler yapmıştır. Grandük Notaras da "İstanbul'da Latin külâhı görmektense Türk sarığı görmek evladır." diyerek halkın tepkisini ortaya koymuştur.

İstanbul halkı ve Grandük Notaras'ın Ortodoks ve Katolik mezheplerinin birleşmesine karşı çıkmasındaki asıl sebep aşağıdakilerden hangisidir?

- A) IV. Haçlı Seferi'nde İstanbul'un Latinlerce yağmalanması
- B) Türklere karşı güçlü bir duruma gelinmesi
- C) Yerel yöneticilerin adaletsiz uygulamaları
- D) Latinlerin Bizans'ın Balkan topraklarını almak istemesi
- E) Askerî açıdan Osmanlı Devleti'nin güçlü olması

5. Tekrar Testi

20.

Diyagramda boş bırakılan sonuç bölümüne,

- I. Fetret Devri'ne zemin hazırlamıştır.
- II. Uluslararası bir meseleye dönüşmüştür.
- III. Osmanlı Devleti'nin bölünmesine neden olmuştur.

yargılarından hangileri getirilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

Cevap anahtarına ulaşmak için karekodu okutunuz.